

2017

DNES JÍM JAKO MEXIČAN

PRACOVNÍ LISTY PRO I. STUPEŇ ZŠ DNES JÍM JAKO MEXIČAN

VII. ročník

ÚVOD

Mexiko je obrovská země s nádhernou přírodou. Žije tam spousta zajímavých zvířat, která u nás uvidíš pouze v ZOO, vyskytuje se tam obrovské množství krásných rostlin. Možná tě bude zajímat, že v Mexiku je spousta aktivních sopek (jedna z nich se probudila minulý měsíc). Lidé jsou tam velmi bohatí i velmi chudí (chudých je mnohem více). Navzdory tomu se Mexičané radují úplně ze všeho, jsou jedním z nejšťastnějších národů na světě, jsou milí, přátelští a pohostinní. Chovat se ke druhým hezky je tam známkou dobrého vychování. Milují svoji rodinu a rádi se scházejí a oslavují, povídají si, mají rádi hudbu a tanec. Kdysi dávno tam žili slavní Aztékové a Mayové, z té doby se zachovala spousta tradic a indiánská kultura je v Mexiku vidět na každém kroku.

Vybarvi Mexiko

Vybarvi Mexiko (obrázek uprostřed) a všimni si, jak je oproti naší České republice veliké (obrázek vlevo). Na obrázku vpravo je dobře vidět, jak jsme od Mexika daleko – dělí nás obrovský Atlantský oceán.

1

JMÉNO:

TŘÍDA:

www.dnesjimjako.cz

Křížovka

V Mexiku je celkem **453 sopek**, z toho je **14 sopek aktivních** (sopčících). Slavný **Popocatepetl** je druhou nejvyšší sopkou v zemi a Mexičané mu říkají „Popo“. Sopka se složitým jménem **Iztaccí-huatl** má v češtině moc hezký název. Zjistíš ho, pokud správně vylúštiš křížovku.

2

1.				2.							3.			
4.							5.							
6.						7.								
8.						9.								
10.								11.						

- 1.** Domácí mazlíček oblíbený i u nás **2.** Exotický barevný pták **3.** Malý jedovatý živočich s klepety, znamená zvěrokruhu **4.** Plodina, která se pěstuje v Mexiku, vyrábí se z ní popcorn **5.** Co potřebují děti, aby našly dobrou práci a nežily v chudobě, až vyrostou? **6.** Druh jídla, často se plní různými náplněmi **7.** Nejoblíbenější koření v Mexiku, většinou pálivé **8.** Sameček od krůty **9.** Zvíře žijící na stromech **10.** Zvíře podobné ježkovi, jen mnohem větší, s delšími ostny **11.** Voňavá rostlinka, přidává se do cukroví a dělá se z ní oblíbená zmrzlina

(Tajenku najdeš ve vyznačených políčkách, začni vlevo nahoře a postupuj po řádcích)

Nápověda:

Jazykolam

Dokážeš říct rychle několikrát za sebou Popocatepetl?

Uhodneš, kdo jsem?

Jsem méně známý hrdina a pocházím z Mexika. Nosím černé oblečení, mojí zbraní je kord, vedu dvojí život a začátek jména používám jako svou značku. Jak se jmenuji?

.....
odpověď:

3

Znáš ještě jiného podobného hrdinu?
odpověď:

Zasměj se

Kdo by neznal starý kreslený vtip.
Co je to?

Uhádneš, co znamená tento vtip?

=O=

4

-O-

Mexičan jede na kole.

.....
odpověď:

Který ze sportů mají Mexičané nejvíce v lásce?

5

- Pelota – ruční, míčová, velmi rychlá hra
- Basketbal
- Baseball
- Fotbal
- Rallye

Víte, že kakaové boby se používají k výrobě **čokolády**? Pochází ze stromu zvaného kakaovník a pěstovali ho už dávné indiánské národy. Aztécký indiánský král **Montezuma** pil ze zlatých pohárů až **50 šálků čokolády denně**.

Hustému čokoládovému nápoji v Mexiku se říká **champurrado** [čampurádo] a narozdíl od našeho kaka se dochucuje různým kořením.

6

Víte k čemu také sloužily kakaové boby v dávných dobách?

- Jako platidlo místo peněz
- K výrobě voňavky
- K výrobě mýdla
- Jako repelent (odpuzovač hmyzu)

V Mexiku se začátkem listopadu slaví důležitý svátek – **Día de Muertos** – svátek zemřelých, kdy všichni vzpomínají na své zemřelé. Není to ale žádná smutná událost – naopak! Lidé se scházejí u vyzdobených domácích oltářů, pokládají na ně jídlo, které měl zemřelý rád, květiny, svíčky, fotku zemřelého a před oltářem se pro něj připravuje cesta z květin. Lidé se scházejí i na hřbitovech, oblékají si strašidelné kostýmy, hodují a „povídají si“ se svými zemřelými, pořádají průvody v maskách. Někdy můžeme na hřbitově vidět a slyšet i kapelu, která zemřelému hraje jeho oblíbenou hudbu.

Co si myslíš, že je symbolem svátku mrtvých?

- Kostlivec
- Kost
- Lebka
- Hrob

7

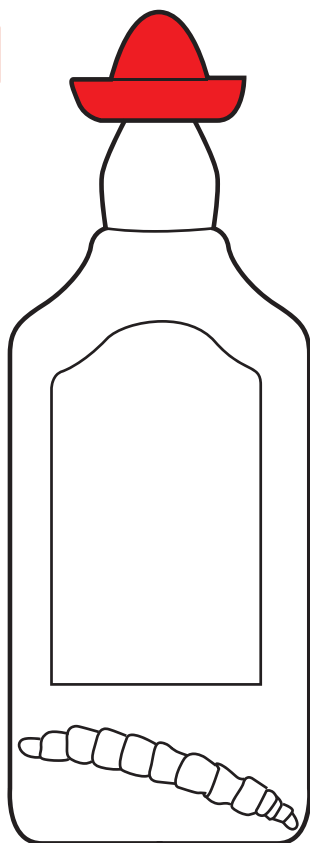
Svátek zemřelých se slaví 2. listopadu i u nás, víš, jak se jmenuje?

.....
odpověď:

8

Vybarvi si svého červíka :-)

Druh alkoholického nápoje zvaný **Mezcal** je známý tím, že se na dně láhve nachází **červ**. Dává nápoji zvláštní typickou chuť, kvůli tomu málem došlo k jeho vyhubení. Proto se dnes červi pěstují uměle.

A pokud ho náhodou vypijete, nebojte se. Nejsou zdraví škodliví!

Co si myslíš, že se vylíhne z červa?

 múra *Hypopta* nosatec moskyt monarcha stěhovavý

Toto je jedna z nejpálivějších paprik na světě zvaná habanero [abanéro]. Mexičané milují ostrá jídla. Koření, které k jejich přípravě potřebují, se vyrábí právě z pálivých paprik.

**Určitě jsi doma zvyklý/zvyklá třídít odpad.
Co myslíš, umí to mexické děti také?**

 ANO NE

9

Z Mexika pochází nejmenší psí plemeno na světě a je i oblíbeným domácím mazlíčkem v naší zemi.
Zkus uhádnout jméno tohoto pejska.

10

odpověď:

KRÁLÍČEK NA MĚSÍCI

Po skončení jednoho slunečního věku se bohové sešli, aby vytvořili nový Měsíc a Slunce. Diskutovali, kdo bude novým Sluncem, kdo se obětuje a převtělí se v něj v ohni. Jeden zbabělý bůh se bál a chtěl utéct, ale do ohně spadl, a stal se tak Měsícem. Druhý bůh se rozlobil a chytil králíka, který právě prošel kolem a hodil ho po Měsíci. Od té doby je na Měsíci vidět králík. Tento druhý bůh se pak dobrovolně vrhl do ohně a stal novým Sluncem. Započal další slunečný věk...

Zkus najít králíka a zakreslit ho na měsíc.

Poznej typickou mexickou rostlinu.

Vyskytuje se v mnoha druzích a podobách. Používá se například jako palivo, stavební materiál, různé předměty denní potřeby, potravina, léky nebo omamné látky aj. Roste většinou na poušti a není dobré brát ji do ruky. Určitě ji znáte a možná ji máte i doma, jen v menší velikosti. Jak se tato rostlina jmenuje?

.....
odpověď:

Zaškrtni, které oblečení pochází z Mexika.

Vyzkoušej mexický jazykolam

Určitě znáš některé české jazykolamy jako například třista třicet tři stříbrných stříkaček, strč prst skrz krk apod. Vyzkoušej si pro změnu jeden mexický.

Tres tristes tigres tragaban trigo en un trigal. *Tři smutní tygři žrali obilí na poli.*

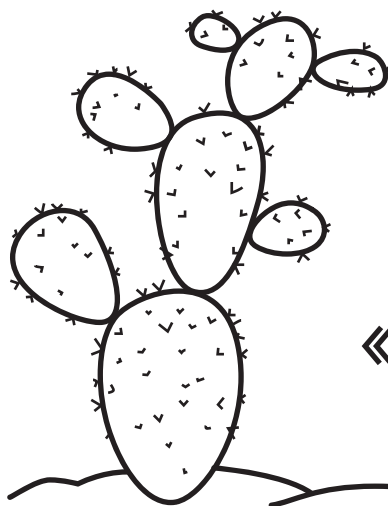

Na kaktusu zvaném opuncie se chová speciální druh hmyzu – **červec nopálový**, zkus uhádnout, na co se používá nebo co se z něj vyrábí. Možná ti napoví **výrazné červené zbarvení**.

15

- jídlo
- barvivo
- šperky

Tady bydlím, vybraví si můj domeček!

Nadávký

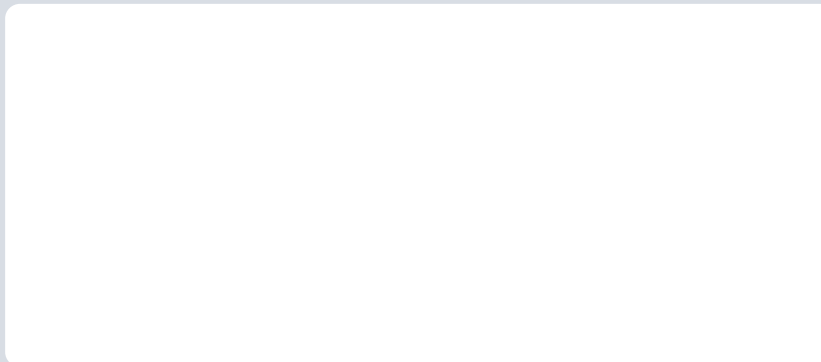
Mexické děti používají legrační nadávku:

Hola cara de bola, což se dá přeložit jako Ahoj, obličejí jako koule!

Jinak si Mexičané moc nenadávají, mají totiž velmi přátelskou povahu a na každého jsou milí. V Mexiku je to známka dobrého vychování. Navzájem si pomáhají a skoro nikdy se nemračí.

Nakresli obličej jako koule

16

Vybarvi mexickou vlajku

17

tmavší zelená

bílá

červená

Prohlédni si typická mexická jídla.

Dokážeš uhádnout jméno luštěniny, která je součástí téměř každého mexického jídla?

odpověď:

• **Tacos** [takos] – kořeněné kukuřičné placky (tortilly) plněné masem, salátem, nakrájenou cibulí, rajčaty a kukuřicí

• **Nachos** [načos] – lupínky zapečené se sýrem, papričkami a pálivou omáčkou (salsa)

• **Guacamole** [gvakamole] – rozmačkané avokádo ochucené různým kořením

18

• **Burritos** – tortilly (placky) plněné masem a paprikou. K nim se dává pálivá omáčka, rajčata, sýr nebo avokádo

• **Quesadillas** [kesadias] – vypadá jako sendvič, ale toustový chléb je nahrazený plackou (tortillou), která je naplněná šunkou, sýrem a paprikami. Tortilla se přeloží na půlku a buď se osmaží na pánvi, nebo se zapeče na grilu

Vánoce v Mexiku

Štědrovečerní večere začíná až kolem 22. hodiny, někdy i později. Často se jí krocan. **Dárky** děti dostávají až druhý den, ale musí si je samy najít, jsou pro ně schované po celém domě. Nenosí je však Ježíšek, protože jak by mohlo malé miminko unést tolik dárků, že? Dárky nosí, stejně jako v Americe, Santa Klaus. Ve věřících rodinách si děti na dárky musí počkat ještě o pár dní déle – přinesou je totiž až Tři králové 6. ledna.

Kolik dárečků je na obrázku?

počet

19

Najdi a přeškrtni jednu rostlinu a jedno zvíře, které se v Mexiku nevyskytuje!

Na těchto obrázcích jsou některá zvířata, která žijí v Mexiku, a rostliny, které tam rostou. Jen jedna rostlinka a jedno zvíře sem zabloudily omylem...

20

sviňucha

kojot

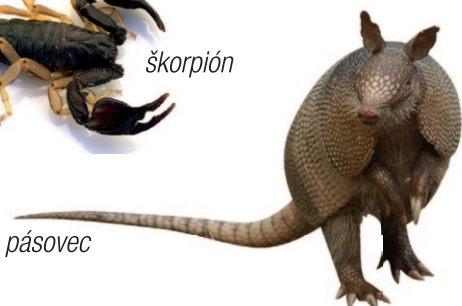
naháč

krokodýl

škorpión

pásovec

chápan

ara

hroch

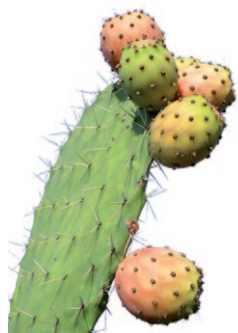
krocan

avokádo

mombín

opuncie

mochyně

švestka

pitahza

vanilka

guajava

paprika habanero

zapota

kukuřice

paprika chile de arbol

Víte, že děti v Mexiku chovají doma stejně jako my psy a kočky?

Mnoho dalších informací a materiálů najdeš na:

www.dnesjimjako.cz

SADBA
Salesiánská asociace Dona Boska, z. s.

**ADOPCE
NABLÍZKO**

**ČESKÁ
ROZVOJOVÁ
AGENTURA**

Máš rád exotická jídla? **Vyzkoušej, jak se jí** v Mexiku, zapoj se do **soutěže**, podívej se na **facebookovou stránku „Dnes jím jako“** nebo mrkni na **www.adopcenablizko.cz**, kde se dozvíš mnoho dalších informací a také se můžeš zapojit do pomoci v rozvojových zemích. Jednou se do nějaké můžeš podívat i jako **dobrovolník**.

Pracovní listy pro vás připravila Salesiánská asociace Dona Boska, Kobyliské nám. 1000/1, 182 00 Praha 8 - Kobylisy, www.sadba.org, *zdroje: dobrovolníci: Kamila Dušková, Josef Vencl, Andrea Nachtmannová a další, LEHARI, Gabriele; COLDITZ, Peter, Exotické plody, cocomuzeum.cz, stránky CIA, www.is.muni.cz, mexiko.avetour.cz, wikipedie, archiv Sadby, r. 2017.*

Projekt byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

